

JAARVERSLAG

2019

Dag **CATAPA-sympathisant**,

Ontmijnen, ontgroeien en bewegen, dat zijn de drie pilaren van onze nieuwe visietekst. CATAPA is een levend beestje dat zich in 2019 toonde als een strijdvaardige beweging. Met drie ambitieuze projecten in België en grootse plannen voor onze werking in Latijns-Amerika zijn we het jaar ingespurt, en vandaag kunnen we terugkijken op een jaar van indrukwekkende resultaten. Met Make ICT Fair, NEMO en Fair ICT Flanders groeide ons kantoorteam tot het grootste in

het bestaan van CATAPA. Ons 6-koppig kantoorteam, versterkt door vrijwilligers, stagiairs en tijdelijke werkrachten, werkte op alle aspecten van de grondstoffenproblematiek; van ontginning, over productie, tot (her)gebruik en afvalfase. En dat is nodig, want als we tot een rechtvaardige en circulaire economie willen komen, is een holistische aanpak essentieel.

at betekent ook dat CATAPA zich op nieuwe doelgroepen is gaan richten. Niet enkel jongeren, studenten, academici en consumenten, maar nu ook professionele aankopers en beleidsmakers worden actief betrokken in onze zoektocht naar oplossingen. We betraden daarmee duistere paden, maar zoals elke natuurliefhebber weet: om de mooiste plekjes te *ontdekken, moet je de platgetreden paden links laten liggen.

En die onbetreden paden, die vonden we ook in Ecuador, waar een historische volksraadpleging goudontginning verwierp. Met een nieuwe Global Engagement CATAPA Officer - of GECO in het kort - ter plaatse, waren we voor het eerst actief in vier Latijns-Amerikaanse landen. Het was dus ook het uitgelezen moment om al onze partnerorganisaties samen te brengen, tijdens een vijfde editie van de intercambio. "Niet alleen hebben we een platform tussen alle partnerorganisaties gecreëerd, we zijn een familie geworden", werd geconcludeerd na een intensieve week van uitwisseling en samenwerking tussen onze partnerorganisaties en GECO's uit Bolivia, Colombia, Ecuador en Peru.

In dit jaarverslag lees je de belangrijkste verwezenlijkingen van onze vijf GECO's en partnerorganisaties, en als je er niet genoeg van kan krijgen, is er een speciale editie van 'Mines & Territory', waarin acht activisten hun blik werpen op de socio-ecologische realiteit in Colombia in 2019.

Dan rest me enkel nog te eindigen met een persoonlijke noot. De voorbije vijf jaar had ik het voorrecht om als voorzitter van CATAPA deel uit te maken van onze beweging, en vanop de eerste rij te mogen waarnemen hoe die veranderde, groeide en professionaliseerde. In 2016 schreef ik: "'Harder, Better, Faster, Stronger', als ik de Catapistas aan het werk zie, durf ik vermoeden dat Daft Punk zijn mosterd voor dit nummer bij CATAPA heeft gehaald. Tot op de dag van vandaag blijf ik me verwonderen over het enthousiasme en de strijdvaardigheid van de Catapistas. Er heerst een gedrevenheid, loyaliteit en doorzettingsvermogen binnen CATAPA, die ik nog nergens anders heb mogen aanschouwen."

CATAPA is vandaag een geloofwaardig kenniscentrum op vlak van de grondstoffenproblematiek, en het heeft alles in huis om de transitie naar een rechtvaardige en circulaire economie te kunnen sturen. De brede en moderne visie van CATAPA op internationale samenwerking, maar ook op vrijwilligerswerk in België, wordt terecht als voorbeeld aangehaald. Dat versterkt bij mij enkel de trots om hiervan een deel te mogen uitmaken.

Ik ben er dan ook van overtuigd dat mijn geweldige opvolgers Fien Vanden Bussche en Silke Van Caenegem, een boeiende periode te wachten staat.

Gewapend met een heldere missie en visietekst, een geweldig kantoorteam, een grote groep enthousiaste Catapistas, dynamische GECO's en een ervaren bestuursteam is CATAPA helemaal klaar voor de toekomst.

Jonathan Janssens, (uittredend) CATAPA voorzitter

Jonathan Janssens, CATAPA voorzitter

Inhoud

CATAPA	6
Missie	6
Visie	6
Vier basisdoelstellingen	8
Structuur	9
Onze doelgroepen	11
Meerjarenprojecten	13
Make ICT Fair	13
NEMO	15
FAIR ICT FLANDERS	17
11.11.11	19
Educatie en sensibilisering	20
Educatie Evenementen voor breed publiek	20
Doculatino	20
Evenementen voor grote aankopers van ICT	25
De beweging	27
Duurzame partnerrelaties in	
Latijns-Amerika	29
Peru	30
Colombia	34
Bolivia	36
Ecuador	38
CATAPA in de (digitale) media	40
Online communicatie	40
Pers	41
Financieel	42
Netwerk	44

CATAPA

31 december 2019 diende CATAPA haar beleidsplan als sociaal-culturele volwassenenvereniging in. Het beleidsplan 2021-2025 is de bekroning van een stevig jaar. Mattijs Vanden Bussche kreeg de (haast onmogelijke) verantwoordelijkheid om de beweging die CATAPA is, zwart op wit neer te pennen op slechts 80 pagina's. Zijn taak bestond er dan ook in om alle vrijwilligers en werknemers van CATAPA bij dit proces te betrekken. Het huzarenstukje dat CATAPA op oudejaarsavond indiende, is de neerslag van vele uren brainstormen, kommastaarderij en lettervijlerij. De Raad Van Bestuur, de werknemers en alle vrijwilligers bedanken Mattijs voor het geduld, het precisiewerk en de vele maanden werk die hij aan de dag legde om deze opgave tot een goed einde te brengen. Ook aan alle werknemers en vrijwilligers die bijdroegen aan dit CATAPAnaslagwerk een welgemeende dankjewel.

CATAPA's Missie en visie kregen in het beleidsplan de centrale rol die ze verdienden.

Missie

CATAPA streeft naar een wereld waarin e ontginning van niet-hernieuwbare grondstoffen niet langer nodig is door zich volop te richten op de overgang naar een model dat ontmijnt, ontgroeit en beweegt.

Visie

CATAPA ONTMIJNT

In haar streven naar een rechtvaardige samenleving waarbij mens en natuur in evenwicht samenleven, focust CATAPA op de impact van mijnbouw. Het ontginnen van niet-hernieuwbare grondstoffen gaat immers steeds gepaard met een sociale en ecologische impact en is een motor van conflict. Als hefboom om tot deze rechtvaardige wereld te komen, stelt CATAPA enerzijds onrecht gerelateerd aan mijnbouw aan de kaak. Anderzijds gaat CATAPA actief op zoek naar alternatieven voor mijnbouw. CATAPA draagt actief bij aan het temperen van de klimaatopwarming en het biodiversiteitsverlies; de extractie van grondstoffen zoals mineralen en brandstoffen zorgt namelijk voor een significant deel van de wereldwijde CO₂-uitstoot en het biodiversiteitsverlies op aarde. Finaal streeft CATAPA naar een model waarbij niet-hernieuwbare grondstoffen kunnen blijven waar ze van nature thuishoren, in de bodem. Oplossingen voor de grondstoffenproblematiek effenen mee het pad naar een rechtvaardige wereld.

CATAPA ONTGROEIT

De mens loopt tegen de natuurlijke grenzen van de aarde aan. De huidige groei-economie is geënt op een onstuitbare vraag en kent een onstilbare honger naar niet-hernieuwbare grondstoffen; een model onverzoenbaar met de grenzen van de aarde. Onevenwichtige machtsverhoudingen zetten enerzijds de relaties tussen mensen onderling, en anderzijds tussen mens en milieu, onder permanente druk. CATAPA is een drijvende kracht in de transitie naar een economisch systeem van degrowth, voorbij de op groei gebaseerde economie om tot een samenleving te komen die bewuster en bescheidener leeft en op die manier het gebruik van nieuwe grondstoffen reduceert. De economie staat in functie van sociale en

ecologische rechtvaardigheid. Bedrijven, politici, bankiers, consumenten, academici en het maatschappelijk middenveld hebben een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Vraag en aanbod moeten afgestemd worden op de draagkracht van onze aarde en het welzijn van alle mensen. De transitie naar een systeem van degrowth zal sociaal enrechtvaardig zijn of ze zal niet zijn. Grenzeloze groei staat haaks op een eindige planeet.

CATAPA BEWEEGT

CATAPA is een beweging die de transformatie naar sociale en ecologische rechtvaardigheid tussen en binnen samenlevingen belichaamt. Ze bouwt allianties op met diverse bewegingen wereldwijd waarbij de lokale, nationale en mondiale strijd met elkaar verbonden wordt. Het is vanuit deze globale verbondenheid en solidariteit dat de beoogde verandering zal gebeuren. Een sterke connectie met Latijns-Amerika zit in het DNA van CATAPA. Gelijkwaardigheid en wederzijdse versterking zijn de uitgangspunten van de partnerschappen van CATAPA. In Latijns-Amerika krijgen mensenrechtenverdedigers een stem, en worden ze beschermd en versterkt. In Vlaanderen wordt de capaciteit om een coherente en geëngageerde houding aan te nemen ten aanzien van de globale

grondstoffenproblematiek versterkt, en worden handvatten aangereikt om actie te ondernemen. CATAPA ijvert zo voor een wereld vrij van alle vormen van overheersing en uitbuiting, zoals neoliberalisme, neo-extractivisme, neokolonialisme, militarisme, enz. In deze wereld wordt het zelfbeschikkingsrecht gegarandeerd, ook voor gemeenschappen die geconfronteerd worden met deze vormen van onderdrukking. Door middel van creatieve benaderingen en oplossingen voor aan mijnbouw gerelateerde maatschappelijke problemen en levendige campagnes wil CATAPA op een vreedzame wijze kritisch en actief burgerschap vergroten. CATAPA als beweging heeft een horizontale structuur en een zeer sterk vrijwillig en dynamisch karakter. CATAPA maakt deel uit van een wereldwijde beweging die strijdt voor sociale en ecologische rechtvaardigheid.

CATAPA streeft naar een wereld waarin de ontginning van niet-hernieuwbare grondstoffen niet langer nodig is door zich volop te richten op de overgang naar een model dat ontmijnt, ontgroeit en beweegt.

Vier basisdoelstellingen

CATAPA werkt rond vier basisdoelstellingen:

1. Sensibilisering en educatie in Vlaanderen. Hierbij focussen we op de problematiek rond metalen en de transitie naar een duurzame economie. We willen een gevarieerde groep (jonge) mensen vormen tot beter geïnformeerde wereldburgers, oftewel 'changemakers'. We willen dat de mensen die we bereiken - en dan vooral de Vlaamse consument - zich meer bewust worden over hun grondstoffengebruik en duurzamer zullen handelen in de toekomst.

2. Ondersteuning van onze partnerorganisaties en lokale gemeenschappen in Latijns-Amerika en Europa, die bedreigd worden door mijnbouwactiviteiten. Dit doen we onder meer door (het ondersteunen van) capaciteitsopbouw, onderzoek, uitwisseling en internationalisering van de problematiek.

3. Onderzoek, netwerking en lobbywerk. Onderzoek vormt een wezenlijk onderdeel van onze beweging, waarbij er in samenwerking met universiteiten en hogescholen multidisciplinair onderzoek verricht wordt. CATAPA deelt haar expertise binnen netwerken en verruimt hierin tevens haar eigen kennis en expertise. Deze kennis en netwerken worden gebruikt om het beleid te beïnvloeden.

4. Het ondersteunen van alternatieven voor mijnbouw en het aanreiken van alternatieven inzake consumptie en recyclage van metalen. Door efficiënter met schaarse grondstoffen om te springen wil CATAPA een concrete bijdrage leveren aan het bestrijden van de milieu- en klimaatcrisis

Structuur

CATAPA streeft een horizontale en participatieve werking na. De Catapistas maken CATAPA. Iedereen die zich kan vinden in onze missie, kan aansluiten bij onze beweging.

Algemene vergadering (AV)

De Algemene Vergadering bepaalt het strategisch beleid van de organisatie en verkiest de Raad van Bestuur. Zij controleert de gehele werking, uitgaand van de verantwoording die de Raad van Bestuur aan de AV-leden aflegt. In 2019 vond de AV plaats op 7 mei. Er vond bovendien een extra AV plaats rond het beleidsplan op 18 november

Raad van bestuur (RvB)

De Raad van Bestuur coördineert de dagelijkse werking op basis van het door de AV bepaalde strategische beleid. RvB-leden zoals goedgekeurd op de AV in 2019: Hanne Cottyn, Jonathan Janssens (voorzitter), Hanne Vanschoonbeek, Silke Van Caenegem, Fien Vanden Bussche, Willy Dries en Aäron De Fruyt. Mattijs Van de Bussche vervoegde de Raad vanaf november 2019.

Coördinatieteam (CT)

Het coördinatieteam bestaat uit leden van alle werkgroepen. Zij zorgen voor uitwisseling tussen de werkgroepen en de Raad van Bestuur en tussen de werkgroepen onderling. Ze nemen ook werkgroep-overstijgende projecten in handen.

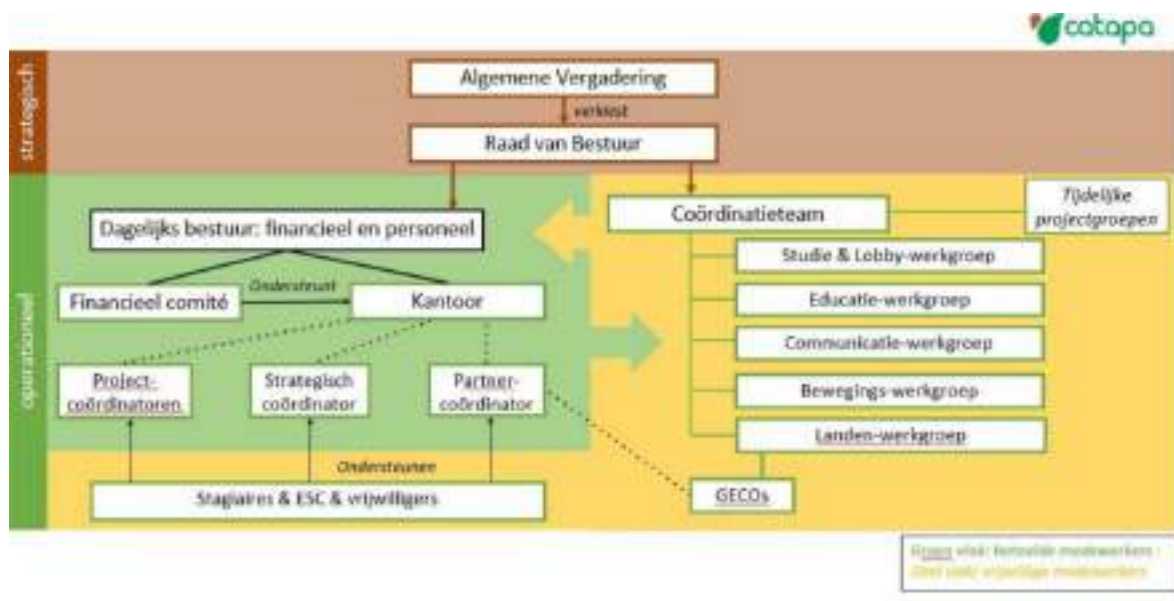
Secretariaat

In 2019 had CATAPA zes betaalde personeelsleden: Charlotte Christiaens (strategisch en partnercoördinator en projectcoördinator Make ICT Fair), Karolien Burvenich (co-coördinator Make ICT Fair tot februari), Truike Geerts (co-coördinator Make ICT Fair vanaf februari), Alberto Vázquez Ruiz (projectcoördinator NEMO), Kim Claes (Projectcoördinator FAIR ICT Flanders) en Mattijs Van den Bussche (coördinator Beleidsplan SCVW). Het kantoor werd ook bemand en bevrouwd door stagiair(e)s (zoals Amira Elassi, Youssef Bouarada, Louna Pabou, Biliana Gaume en Hanne Van Bondt) en internationale vrijwilligers via het European Solidarity Corps, of ESC (het vroegere EVS). Laura García, Nóra Katona, Martina Miglioranza en Daniela Marques Branco maakten in 2019 deel uit van ons ESC-team.

Werkgroepen

De Catapistas organiseren zich in werkgroepen. In 2019 telde CATAPA negen verschillende werkgroepen: Peru, Colombia, Bolivia, Ecuador, Studie en Lobby, Communicatie, Beweging, Educatie en Translations

Onze doelgroepen

CATAPA werkt met verschillende doelgroepen samen om de bovenstaande doelstellingen te bereiken:

Vlaamse en Brusselse consument van metalen

Sensibiliseren rond de impact van ons metalenverbruik en het aanreiken van alternatieven aan de Vlaamse en Brusselse consument van metalen is één van CATAPA's kernactiviteiten. Sinds de start van het Make ICT Fair project ligt de focus van de meeste sensibiliseringsactiviteiten (workshops, lezingen, debatten, vormingsweekends) op de impact van ICT. Dit omdat de meeste mensen wel een laptop of een smartphone hebben en het echte consumptiegoederen geworden zijn. Bovendien bevatten onze elektronische apparaten verschillende metalen (een smartphone bijvoorbeeld meer dan 40) waarvan de meeste ontgonnen worden door grootschalige mijnbouw. Ze zijn iconisch geworden voor onze consumptie- en wegwerpmaatschappij: wanneer ze stuk gaan (vaak al na enkele jaren), zijn ze moeilijk te herstellen en is men op het eerste zicht genooddakt om een nieuw product aan te kopen. Gelukkig zijn er ook alternatieve handelingswijzen die we in de verf zetten op educatie evenementen zoals minder verbruiken, meer inzetten op reparatie, tweedehandse of refurbished apparaten kopen en ervoor zorgen dat onherstelbare ICT gerecycleerd wordt.

Vrijwilligers en jongeren

We engageren jongeren (18-30 jaar) om zich in te zetten in de strijd tegen de sociale en ecologische impact van metaalmijnbouw en betrekken hen in onze werking. Met het unieke aanbod van een aantal cases in Latijns-Amerika waar we samen met lokale partnerorganisaties ons verder in verdiepen. Via beeldmateriaal, getuigenissen, artikels, sociale mediacampagnes, ... maken we deze jongeren warm. Door middel van trainingweekends en andere vormingsactiviteiten leiden

we hen op tot actieve burgers, tot experts over de thema's waar we rond werken en versterken we hun vrijwilligerscapaciteiten. Het unieke aanbod van vrijwilligerswerk in een familiale sfeer met voldoende professionele begeleiding, ruimte voor initiatief en experiment met een gezamenlijke passie voor natuurbehoud en mensenrechten vormen we een aantrekkelijke organisatie voor veel jongeren. Deze jongeren gaan zich al snel identificeren als Catapistas, die onze gezamenlijke identiteit mee vorm geven. Snel worden zij betrokken in het organiseren van een ruim aanbod aan activiteiten naar een select of breed publiek in Vlaanderen en Brussel.

Vlaamse aankopers

In het kader van het project Fair ICT Flanders (en in beperkte mate binnen Make ICT Fair) richten we ons ook op de grote consumenten van ICT-producten in Vlaanderen. Binnen de groep van Vlaamse aankopers richten we ons naar 3 specifieke doelgroepen: met name:

- 1) Instellingen voor Hoger Onderwijs (Universiteiten en Hogescholen)
- 2) Steden en gemeenten
- 3) Private bedrijven.

We trachten deze actoren te sensibiliseren en te ondersteunen in het nemen van concrete stappen om een duurzaam ICT-aankoop- en verwerkingsbeleid te ontwikkelen. Dit doen we door een leertraject aan te bieden, bestaande uit workshops, webinars en conferenties. Vanuit onderzoekswerk en de input van dit leertraject zal er een toolbox ontwikkeld worden voor hen. De toolbox zal hen praktische handvatten aanbieden bij het verduurzamen van hun ICT aankoop. Piloot organisaties en koplopers ondersteunen we op een meer individuele manier.

Een duurzaam ICT aankoop- en verwerkingsbeleid kan een belangrijke hefboom zijn tot een meer faire en circulaire ICT-toeleveringsketen. Wij geloven dat grote Vlaamse consumenten van ICT via hun koopkracht een belangrijke invloed kunnen uitoefenen op ICT bedrijven. Het ultieme doel is dat zijn op deze manier, meewerken aan een duurzame toekomst en de verbetering van de werk- en leefomstandigheden van getroffen gemeenschappen in de mijnbouw- en ICT-productiesector.

Academici, beleidsmakers en bedrijven

CATAPA gelooft dat alle sectoren van de maatschappij (bedrijven, politici, bankiers, consumenten, academici en het maatschappelijk middenveld) een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Daarom moet elke actor actie ondernemen op basis van zijn context en mogelijkheden. Als drijvende kracht in de transitie tot een rechtvaardige-en-duurzame toekomstige samenleving, is CATAPA ook gericht op de actoren in de samenleving die in staat zijn om relevante beslissingen tenemen om grote maatschappelijke veranderingen te kunnen veroorzaken. CATAPA wil hier zijn expertise delen en meewerken.

Onderzoekscentra en publieke instellingen worden geëngageerd in het samenwerken voor multidisciplinair onderzoek rond de problematiek van metalen en mogelijke alternatieven naar een duurzame toekomst. Ook stimuleert CATAPA de sensibilisering van de academici met de 'Open Min(e)d Sprekerstour'. CATAPA faciliteert (bijv. via Fair ICT Fair) dat academici, politici en bedrijven bewust worden over hun grondstoffengebruik en dat hun openbare ICT-aankoopprocedures fairer en duurzamer effectief kunnen worden.

In samenwerking met universiteiten en bedrijven organiseert CATAPA discussiemomenten (bijv. via NEMO) waar mensen van verschillende achtergronden en meningen openlijk kunnen bespreken over de problematiek van grondstoffen en de gepaarde milieu- en sociale impacten, en ook over de mogelijke oplossingen en uitdagingen in hun contexten om de huidige obstakels te kunnen overwinnen. Op deze manier -en samen met de publicatie van opinieartikels en onderzoeksrapporten- wil CATAPA dat er een maatschappelijk debat blijft levendig om relevante beleidsmakers te bereiken die vandaag de noodzakelijke beslissingen kunnen nemen.

Meerjarenprojecten

Make ICT Fair

Make ICT Fair is een Europees project waarin CATAPA samen met 10 Europese partners het leven en de levensomstandigheden van werknemers en gemeenschappen die betrokken zijn bij ICT-toeleveringsketens tracht te verbeteren. Om die doelstelling te bereiken wordt er op meerder domeinen ingezet: door sensibilisering over de impact van ICT-consumptie van het brede publiek en lobbywerk bij overheden voor betere wetgeving, door publieke instellingen te motiveren duurzamere ICT aan te kopen en door onderzoek te doen naar de ICT-toeleveringsketen en duurzame alternatieven. CATAPA zorgt ervoor dat de mijnbouwproblematiek niet over het hoofd gezien wordt binnen het project en de ecologische en sociale impact van mijnbouw in kaart wordt gebracht binnen de toeleveringsketen van onze ICT-producten.

Het tweede projectjaar (van de drie) van Make ICT Fair werd succesvol afgerond in 2019. Dit zijn enkele cijfers over de eerste twee jaren van het project (van alle projectpartners samen):

- 2,5 miljoen mensen werden bereikt via sociale media campagnes en gesensibiliseerd over de gevolgen van de consumptie van elektronische apparaten.
- 1.800 ‘changemakers’ zoals we ze binnen CATAPA noemen werden getraind tot experts over de impact van ons ICT verbruik en kunnen nu als ‘changemaker’ zelf actief streven naar positieve verandering rond dit thema.
- 5.500 mensen namen deel aan workshops georganiseerd binnen Maker ICT Fair.
- 1.100 publieke aankopers werden op conferenties, workshops en webinars gemotiveerd om meer duurzame en faire ICT aan te kopen.

- Electronic Watch (EW) kreeg er binnen de eerste twee projectjaren 327 geaffilieerde partners bij. EW, één van de partners van het project, is een monitoringsorganisatie die samenwerkt met grote publieke aankopers van ICT en samen met hen druk uitoefent op grote ICT bedrijven om de werkomstandigheden in de ICT supply chain te verbeteren.
- 11 verschillende ICT supply chains werden in detail bestudeerd met het doel meer transparantie te creëren binnen de momenteel erg onoverzichtelijke toeleveringsketen van elektronische producten.
- Er vonden reeds 158 vergaderingen plaats met EU-beleidsmakers.

Enkele mooie verwezenlijkingen van CATAPA binnen het Make ICT Fair in 2019:

- CATAPA publiceerde het onderzoeksrapport 'Towards a fairer ICT supply chain' waarin de onderzoekers inzoomden op de werkomstandigheden in Boliviaanse mijnbouwcoöperaties en de link legden tussen de ontginning van tin, lood, zink en zilver en ICT-productie.
- 2019 was weer een jaar vol van interessante publieke activiteiten. Een hoogtepunt was een tweede en grootschalige editie van CATAPA's Bar Circular. Dit keer werkten we samen met de organisaties Gents MilieuFront, Vormingplus Gent-Eeklo en Netwerk Bewust Verbruiken en ging het evenement door in de Krook waar er naast het repair café ook lezingen en allerlei workshops doorgingen.
- CATAPA's documentairefestival Doculatio stond in 2019 helemaal in thema van ICT, met drie films die elke inzoomden op een verschillende fase van de ICT-keten: 1 ontginning 2 fabricage en 3 e-waste.
- Er vond weeral een geslaagde editie van CATAPA's sprekerstour Open Min(e)d plaats,

met drie sprekers die na hun verblijf in België drie andere projectpartners opzochten (meer hierover: zie het onderdeel 'educatie & sensibilisering'.

- CATAPA lanceerde een sociale media campagne eind november om meer bewustzijn te creëren over de gevolgen van overconsumptie van ICT. Deze werd door een 20-tal organisaties over heel Europa gedeeld.
- CATAPA nam deel aan een lobby evenement in het Europese Parlement dat als doel had om meer bewustwording te creëren bij MEP's over mensenrechtenschendingen binnen de toeleveringsketen van ICT.

Projectpartners: CEE Bankwatch, Electronics Watch, ICLEI, Le Monde Diplomatique, People & Planet, SETEM Catalunya, Südwind, Swedwatch, Towards Sustainability Action, University of Edinburgh, Fair Trade Advocacy Office

make
ICT
fair

NEMO

In mei 2018 raakte CATAPA voor het eerst betrokken in een project voor technologische toepassing, NEMO. Deze afkorting staat voor de “bijna zerowaste-recyclage van mijnafval met een lage zwavelgraad voor kritieke metalen, mineralen en de productie van ruwe materialen in een circulaire economie”.

Metaalontginning is verantwoordelijk voor het grootste volume metaalhoudend mijnafval in Europa. De opslag van het afval houdt risico's in voor de toekomst, zowel qua veiligheid als qua kosten. Het project NEMO zoekt hiervoor een oplossing door de zwavelhoudende residuen (metalen, sulfiden en gevaarlijke elementen) te recyclen. Daarbij wil NEMO van het gezuiverde afval een grondstof voor de bouw (cement en beton) maken.

NEMO heeft een interdisciplinair consortium opgericht. Hiervan zijn zes industriële partners lid (vier ingenieursbedrijven, een bedrijf dat machines maakt, en een grondstoffenbedrijf), vier onderzoeksinstituten, twee universiteiten, twee mijnbedrijven (de cases in Finland: de mijn van Terrafame in Sotkamo en de mijn van Boliden in Kylylahti) en CATAPA (als enige middenveldorganisatie).

CATAPA zorgt ervoor dat men rekening houdt met de lokale gemeenschappen en de mogelijke sociale impacten bij de toepassing van de nieuwe technologieën op de mijnsites. Om dit sociale doel te bereiken, heeft CATAPA haar functie binnen van NEMO uitgevoerd met de volgende acties:

- Organisatie van expertpanels in Brussel om de impacten van mijnbouw te bespreken met een breed Europees publiek (internationale organisaties, overheidsinstellingen, privésector, onderzoekscentra en middenveldorganisaties) in het kader van Social License to Operate (SLO):

a. 6 juni: De eerste bijeenkomst werd georganiseerd als optionele sessie (32 deelnemers) op het einde van de derde MIREU-workshop ([MIREU](#) is een Europese Horizon2020-project dat staat voor Mining and Metallurgic Regions of EU) over het onderwerp “Ensuring that ‘Social License to Operate’ (SLO) is Adaptive and Resilient”. Meer informatie in [dit verslag](#).

b. 8 juli: Webinar “Gearing Extractive Industries Towards Sustainable Development”. De lessen uit de workshop werden besproken (19 deelnemers). Er was duidelijk een gebrek aan consensus rond SLO. Meer informatie in [dit verslag](#).

c. 23 september: Webinar “The secrets of the Social License to Operate”. 16

deelnemers van het expertpanel kwamen voor de inleiding van de SLO-strategie van het [SecREEs](#)-project. Meer informatie in dit verslag.

d. 22 november: De tweede bijeenkomst met titel “Public Acceptance and Social Impact of Mining and Minerals Recycling” werd georganiseerd door een brede cluster van EU H2020-projecten. Er werd gediscussieerd vanuit verschillende standpunten van de industrie, regeringen, NGO’s, lokale burgers, academici en internationale instellingen. Meer informatie in [dit verslag](#).

- Opvolging van de lokale evenementen georganiseerd door de mijnbouwbedrijven in het project:

a. 28 augustus: CATAPA en KU Leuven namen deel als observators aan het lokale evenement dat mijnbouwbedrijf Terrafame organiseerde voor zijn naburige bevolking. Dit ging over algemene informatie over de mijn en diens activiteiten, inclusief met vragen en antwoorden, en met een rondleiding in de mijnsite.

- Bespreking en vormgeving van het analysekader voor het uitvoeren van de toekomstige sociale levenscyclusanalyse (Social LCA) van de technologische implementaties in NEMO.

FAIR ICT FLANDERS

Het Fair ICT Flanders project ging op 1 februari 2019 van start. Het 3-jarig project wordt gefinancierd door de Vlaamse overheid (Oproep Mondiale uitdagingen - Department Buitenlandse Zaken). CATAPA is de leidende organisatie, de projectpartners zijn [Bond Beter Leefmilieu](#) en [Ondernemers voor Ondernemers](#).

Dit project richt zich tot de grote consumenten van ICT-producten in Vlaanderen: instellingen voor hoger onderwijs, lokale overheden/steden en private bedrijven. De koopkracht van deze organisatie kan een krachtige hefboom zijn om de ICT toeleveringsketen te verduurzamen. Fair ICT Flanders ondersteunt de doelgroep in het nemen van concrete stappen om een duurzaam ICT-aankoop- en gebruiksbeleid te ontwikkelen. Op die manier maken we werk van een duurzamere toekomst en de verbetering van de werken leefomstandigheden van getroffen gemeenschappen in de mijnbouw en ICT-productiesector in Latijns-Amerika, Azië en Afrika.

We bieden binnen het project een intensief leertraject aan, bestaande uit workshops, webinars en conferenties... Het gezamenlijke leerproces en de uitwisseling van goede praktijken tussen de verschillende instellingen werken inspirerend voor de deelnemende organisaties. Ter ondersteuning wordt er ook onderzoekswerk gedaan en praktische toolboxes uitgewerkt, die concrete handvatten bieden aan aankopers en ICT-specialisten. Na het gezamenlijke leertraject, gaan we verder met een aantal 'piloot-organisaties'. Deze koplopers

worden op maat ondersteund in het nemen van concrete stappen. Deze 'goede voorbeelden' zullen verspreid worden en inspirerend werken voor andere aankopende organisaties. Op die manier ambiëren we een multiplicatoreffect.

Het eerste projectjaar (van de drie) van Fair ICT Flanders werd succesvol afgerond in 2019. Enkele mooie verwezenlijkingen in 2019:

- **Website:** Fair ICT Vlaanderen lanceerde in september een eigen website www.fairictflanders.be. De website werd tot het einde van het jaar geconsulteerd door 874 unieke bezoekers.
- **Infofilmje:** Een infofilmje werd gemaakt om organisaties te motiveren om deel te nemen aan het project. Met succes, zo blijkt! Het filmje kan bekeken worden op de website.
- In juni startte het leertraject, bestaande uit workshops, conferenties en webinars over Fair ICT aankoop- en verwerkingsbeleid. Er schreven 30 Vlaamse organisaties in voor het leertraject, waarvan er 22 publieke actoren en 8 private of niet-gouvernementele actoren zijn.

- In juni werd een **starters enquête** uitgestuurd, naar de deelnemers van het leertraject. 25 aankopers gaven input. Deze informatie geeft een duidelijk zicht op de kennis en noden van Vlaamse aankopers op vlak van faire en circulair ICT.

- In maart werd het **symposium “Challenging the ICT supply chain: from mining to procurement”** georganiseerd in Brussel, in samenwerking met KULeuven en Bond Beter Leefmilieu.

- De **‘Conference on Fair & Circular ICT’** op 9 december in Gent, de eerste conferentie over faire en circulaire ICT in Vlaanderen, lokte 120 deelnemers. De conferentie werd georganiseerd in samenwerking met Stad Gent en Universiteit Gent. Voor de conferentie werd in samenwerking met de Make ICT Fair-partners de brochure ‘For a positive change in the ICT sector’ ontwikkeld, gericht naar aankopers van ICT. Ze vinden er goede voorbeelden en tips in, om werk te maken van Faire ICT.

- Aan de eerste workshop van het leertraject namen 23 personen deel, van 20 verschillende organisaties. Deze workshop draaide rond de problemen binnen de ICT toeleveringsketen en de mogelijkheden om draagvlak te creëren rond duurzaamheid in een organisatie.

- Er werd in 2019 stevig gewerkt aan een onderzoeksrapport en de creatie van een tool box, die concrete handvatten aanreikt om duurzaamheidscriteria te integreren in de aankoopprocedures. Deze documenten zullen in de eerste helft van 2020 gepubliceerd worden.

- We maakten de eerste engagementsverklaringen formeel en zetten de eerste stappen met 3 piloot-organisaties: KULeuven, UGent en Stad Gent.

11.11.11

De koepelorganisatie 11.11.11 is een gewaardeerde partner van CATAPA. We werkten in 2019 dan ook vaak samen, o.a. aan artikels en teksten rond grondstoffenontginning. We promoten ook de jaarlijkse 11.11.11 campagne, die dit jaar rond 'Changemakers' draaide, aan CATAPA promootte ook dit jaar de jaarlijkse 11.11.11 campagne 'Changemakers' aan onze vrijwilligers en achterban. We namen onder andere deel aan enkele fondsenwervende activiteiten zoals de urban run for 11.11.11 en zetten ook een fondsenwervend initiatief op tijdens de natuarpuntfuif. We leverden een changemaker aan en organiseerden ook activiteiten waar deze campagne aan bod kwam.

Fairfin, BBL, 11.11.11 en CATAPA werken samen met Broederlijk Delen aan een onderzoek rond de groen transitie. De input van CATAPA betreffende het perspectief van lokale bevolkingen op bv. lithiumontginning in hun regio, is een meerwaarde aan het dossier. Ook het gezamenlijk formuleren van beleidsaanbevelingen versterkt onze impact.

Educatie en sensibilisering

Educatie Evenementen voor breed publiek

Doculatio

Voor het elfde jaar op rij bracht Doculatio drie documentaires rond mijnbouw naar Antwerpen, Gent, Brussel en Leuven, in de periode tussen 21 oktober tot 28 november. In het kader van de Make ICT Fair campagne lag de focus op de gevolgen van de globale ICT keten. Deze editie heette dan ook Doculatio - Tracing the ICT supply chain. De film 'Minga' focuste op de eerste fase van het productieproces, namelijk het ontginnen van metalen nodig voor onze elektronische apparaten. Een tweede film (Death by Design) zoomde dieper in op de arbeidsomstandigheden in ICT-fabrieken. En in elke stad eindigen we steeds met 'The e-waste tragedy', een documentaire die de problemen gepaard met de creatie en opstapeling van ons elektronisch afval aankaart. Er was telkens een korte introductie door een Catapista en een nabespreking. Dankzij de inspanningen van onze vrijwilligers konden we 12 documentairevertoningen verzorgen in vier verschillende steden!

Open Min(e)d International Speakers Tour

'The impact of mining in Latin-America and the Philippines' was de titel van onze Open Min(e)d sprekerstour in 2019 (10-16 maart). Jawel, voor de eerste keer nodigden we ook sprekers uit Azië uit. Norma Ampis en Maricres Pagaran (van de organisaties ALCADDEV en TRIFPSS) kwamen speciaal uit de Filippijnen overgevlogen om hun ervaringen in België te delen. Ze vertegenwoordigen het verzet van de inheemse bevolking tegen mijnbouw in de Caraga regio. De gelijkenissen tussen wat er gebeurt in hun regio en in de landen van onze partners in Latijns-Amerika zijn sprekend. Verder hadden we ook een vertegenwoordigster uit Bolivia van onze partnerorganisatie CEPA op bezoek, namelijk Ruth Vilches Torrejón. Zij ijvert voor de rechten van de Boliviaanse Uru gemeenschap die getroffen wordt door de impact van de mijnbouwindustrie en klimaatverandering. Marcela Mella Ortiz vervolledigt het rijtje van inspirerende mensenrechtenverdedigsters. Zij is de frontvrouw van de 'No Alto Maipo' campagne en strijdt in Chili tegen het Alto Maipo Hydropower Project dat

het stroomgebied van de Maipo rivier bedreigt (de watervoorraad voor 7 miljoen mensen...). Het hydropowerproject zal, uiteraard, ten dienste zijn van een grootschalig mijnbouwproject: de kopermijn Los Pelambres.

De sprekers kregen het woord tijdens een een 20-tal gastlessen aan de UGent, UAntwerpen, KU Leuven, Arteveldehogeschool en Hogent en op een 7-tal andere evenementen. In totaal bereikten we 883 personen, waarvan 665 studenten.

Open Min(e)d maakt deel uit van het Make ICT Fair project. Alle gastsprekers reisden na hun verblijf in België door naar één van onze Make ICT Fair partners. Maricres en Norma werden verwelkomd door Bankwatch in Bulgarije, Ruth reisde naar Towards Sustainability Association in Hongarije en Marcela bracht eerst nog een boekje aan Le Monde Diplomatique in Polen vooraleer terug te keren naar Chili.

Belmundo

Belmundo is een jaarlijks terugkerend activiteitenfestival in Gent dat internationale solidariteit op de voorgrond plaatst. Een heleboel Gentse organisaties organiseren een maand lang tientallen activiteiten, elk jaar toegespitst op een specifiek thema. In 2019 draaiden alle activiteiten rond grandoorzaken van migratie. CATAPA co-organiseerde in het kader van Belmundo weer verschillende evenementen in 2019: 'Cinema Belmundo' op 12/3, het MO-café 'water en grond: oorzaken van migratie' op 14/3 en 'Ontbijt met een Rebel' op 10/3. Tijdens Cinema Belmundo vertoonden we 'Samuel in the clouds' in de Studio Skoop. Ruth Vilches Torrejon was gastspreker. Zij vertelde hoe Bolivianen door de impact van mijnbouw en klimaatverandering gedwongen worden om naar de stad te migreren. Ruth was ook te gast tijdens het MO-café. Landbouwers uit Italië, Guatemala, Bolivia en België kregen het woord. Tijdens dit event legde ze meer focus op de strijd tegen overheid en vervuilende multinationals. Tot slot was Ruth ook te gast tijdens Ontbijt met een Rebel. Aan welgevuldeontbijttafels ging ze samen met andere rebellen in dialoog met het publiek.

Workshops en lezingen

- Schat van Goudland is een spel waarin kinderen ontdekken wat de impact is van goudontginning op mens en milieu. Dit jaar nodigde de Kinderuniversiteit van Antwerpen ons opnieuw uit om het spel te begeleiden, waarmee we op één dag tijd 50 jonge milieuactivistjes bereikten. Daarnaast werd het spel ook enkele keren uitgeleend aan leerkrachten die er zelf mee aan de slag gingen.

- Middelbare scholen tonen grote interesse in onze workshop Make ICT Fair. Daarin maken we een reis doorheen de levensloop van een smartphone, gaande van de ontginning van grondstoffen, tot de vraag hoe we de e-waste afvalberg kunnen voorkomen. In 2019 gaven we de workshop in totaal 12 keer en bereikten we 255 leerlingen. We blijven ook sleutelen aan de workshop om meer op maat van de klassen te kunnen werken.

- Hiernaast waren we nog te gast op verschillende evenementen om te vertellen over de impact van mijnbouw en onze ICT-consumptie en gaven we ook verschillende gastcolleges op universiteiten en hogescholen. In 2019 bereikten we hiermee, bovenop de workshops en educatieve evenementen die we zelf organiseerden, nog eens een 350-tal personen.

Bar Circular & Black Friday actie

Een repair café met speciale aandacht voor smartphones en andere ICT-producten, en waarbij gastsprekers komen vertellen over de herkomst, de productieomstandigheden of reparatiemogelijkheden: dat is Bar Circular in een notendop. Na een eerste succesvolle editie in 2018 besloten we om dit jaar te zoeken naar partnerschappen met een aantal andere organisaties uit het Gentse om de tweede editie op poten te zetten. Samen met Gents Milieufront (GMF), Netwerk Bewust Verbruiken en VormingPlus Gent-Eeklo bundelden we de krachten om op Black Friday een antwoord te bieden op de wegwerpcultuur. De Krook (openbare bibliotheek van Stad Gent) zette de deuren van haar café voor ons open. Tekentalenten toverden het plein voor de ingang van de bieb omtot een e-waste kerkhof om meer bewustzijn te creëren rond de impact van Black Friday, Catapistas gingen in gesprek met bibliotheekbezoekers over mogelijke oplossingen voor deze afvalberg. Een tiental fantastische reparateurs herstelden non-stop een heel aantal kapotte spullen, in ruil voor een vrije bijdrage. Ondertussen konden deelnemers luisteren naar presentaties van CATAPA, Südwind en GMF over verschillende negatieve aspecten van de smartphone-industrie. Of samen met een expert een kijkje nemen in de binnenkant van een smartphone. Er was ook een aantal informatieve filmpjes te bekijken, wat de deelnemers uitnodigde om met elkaar in gesprek te gaan. Alle partners waren erg tevreden met deze samenwerking, onder meer omdat we een ruim publiek hebben bereikt. We maken alvast plannen om het evenement opnieuw te organiseren in 2020.

Evenementen voor grote aankopers van ICT

Symposium

In maart werd het symposium “Challenging the ICT supply chain: from mining to procurement”-georganiseerd in Brussel, in samenwerking met KULeuven en Bond Beter Leefmilieu. De voormiddag bestond uit twee panels, één over de impact van de mijnbouw en de sprekers van het tweede panel zoomden in op de problemen gerelateerd aan de assemblage in de ICT-sector. Na de netwerklunch werd de groep in twee kleinere groepen verdeeld om verder na te denken en te discussiëren over twee vragen: 1) Wat is de meest strategische manier om impact te creëren als publieke aankoper? en 2) Hoe creëer je draagvlak voor duurzame aankopen in je organisatie?

Marktdialoog

Op maandag 4 februari organiseerde CATAPA in samenwerking met Bond Beter Leefmilieu een marktdialoog over Faire en Circulaire ICT. 75 aankopers van ICT en vertegenwoordigers van ICT-bedrijven gingen met elkaar in dialoog met als doel om dialoog te creëren rond de hindernissen die er zijn om circulaire en fair ICT aan te kopen en om samen naar oplossingen te zoeken. De voormiddag werd gewijd aan kennisuitwisseling via twee expertendebatten en de namiddag stond volledig in teken van een rechtstreekse dialoog tussen de vraag- en aanbodzijde waarbij werd vertrokken van concrete bestekken/offertes.

Workshop

Het leertraject van Fair ICT Flanders, gericht naar grote aankopers van ICT hardware in Vlaanderen, ging dit jaar van start met een eerste workshop. Er namen 23 personen deel, van 20 verschillende Vlaamse organisaties. Deze workshop, draaide rond de problemen binnen de ICT toeleveringsketen en de mogelijkheden om draagvlak te creëren rond duurzaamheid in een organisatie. Praktische richtlijnen om dit te doen slagen en om struikelblokken te overwinnen, kwamen aan bod.

Het toonde dat het thema leeft bij aankopers, duurzaamheidsmedewerkers en ICT'ers van publieke instellingen en private bedrijven.

Er waren heel wat eminente Europese sprekers : de inspirerende presentaties en het discussiepanel zorgden voor een inhoudelijk sterke discussie rond de mogelijkheid van monitorings- en certificeringssystemen. Tijdens de discussietafels konden de deelnemers in dialoog gaan met de experts. De reacties van de deelnemers achteraf waren heel lovend!

Conference on Fair & Circulair ICT

In kader van het Fair ICT Flanders-project, organiseerde CATAPA in samenwerking met Stad Gent en Universiteit Gent, De 'Conference on Fair & Circular ICT' op 9 december te Gent. Het was de eerste conferentie in Vlaanderen volledig gewijd aan het thema: "Hoe kan je als ICT-aankoper je steen bijdragen aan een duurzamere wereld?" 120 deelnemers tekenden present.

De beweging

Traditiegetrouw organiseerden we enkele evenementen, feesten en weekends in 2019. Hieronder een greep uit de activiteiten.

20 km door Brussel

De sportiefste Catapistas waagden zich aan de 20 km door Brussel. Daarmee zamelden ze geld in voor de werking van CATAPA.

Relaxweekend

Voor het eerst sinds lang werd er terug een relaxweekend georganiseerd. De regels waren simpel, maar streng: niet spreken over het werk of onze projecten, enkel samen eten, drinken, sporten, klimmen..

Zomerfeest

Tijdens het zomerfeest vierten we jaarlijks de zonnewende met onze vrijwilligers.

Zomerkamp

Het jaarlijkse zomerkamp is een moment waarop ideeën worden uitgewisseld, en samen wordt gewerkt aan de lopende projecten. Dit jaar bespraken we de resultaten van de intercambio (zie 'Duurzame partnerrelaties in Latijns-Amerika') en ons onderzoeksproject in Bolivia. Daarnaast werkten we o.m. aan onze aanvraag om als sociaal-culturele organisatie erkend te worden, vrijwilligersmanagement, het Fair ICT Flanders project en ons communicatieplan.

De sportiefste Catapistas waagden zich aan de 20 km door Brussel. Daarmee zamelden ze geld in voor de werking van CATAPA.

Changemakers traject

Ook in 2019 sloten Catapistas en nieuw geïnteresseerden zich aan bij CATAPA's changemakerstraject om meer kennis, vaardigheden en ervaring op te doen om zo bij te dragen aan een positieve verandering rond mensenrechten, milieu en duurzame ontwikkeling. Dit traject gaat steeds van start tijdens het Changemakers weekend in oktober en wordt gevolgd door het bewegingsweekend in december en het meedraaien in de werking. Het eindigt met de Power Shift, een vierdaagse training in de UK georganiseerd door onze Make ICT Fair partners People & Planet.

Changemakers weekend

Het changemakers weekend is een weekend vol workshops en trainingen dat in 2019 doorging op het domein van de Hoge Rielen. Er was o.a. een interessante lezing rond diepzeemijnbouw. Dit jaar probeerden we ook extra in te zetten op informele momenten om elkaar beter te leren kennen en te genieten van de prachtige bossen van de Hoge Rielen.

Bewegingsweekend

Wesluiten het jaar af met het bewegingsweekend. Geen sneeuw dit jaar maar wel een geweldige groep Catapistas die het beste van zichzelf hebben gegeven om goed voorbereid 2020 in te kunnen spurten. We spraken over de toevoerketen van lithium, een vernieuwd performantiesysteem voor CATAPA (om onze werking te toetsen aan onze missie en visie), communicatie, netwerking... en we skypten met onze GECO's in Latijns Amerika.

En zoveel meer...

Het hele jaar door zijn er bewegingsactiviteiten, gaande van onze nieuwjaarsreceptie, interne vormingen, vrijwilligerswerk op Na Fir Bolg, Tomorrowland en de Natuurpuntfuif, Vamos de CaTapas, potlucks...

Duurzame partnerrelaties in Latijns-Amerika

Ook in 2019 werkte CATAPA intensief verder met zijn partnerorganisaties in Latijns-Amerika. Dit deden we door de opstart en verderzetting van een brede waaier aan projecten. De focus van projecten is in 2019 verruimd tegenover de voorbije jaren. Dit aangezien we steeds meer op alternatieve inkomstenbronnen en toegang tot schoon water inzetten en dit onder de koepel van: “voorzien in basisbehoefte versterkt lokale gemeenschappen in het verzet tegen mijnbouw.” Dit kwam ook ruimschoots aan bod tijdens de fantastische uitwisselingsweek in juli te Cajamarca, Peru: de intercambio Ayllu Masikunapa (ik ben jij en jij bent mij).

Tijdens deze week brachten we al onze partnerorganisaties samen en versterkten we de banden met al onze collega's in Latijns-Amerika. GRUFIDES en PIC uit Cajamarca en Chaikuni uit Iquitos, Peru, Comité Ambiental en Defensa de la Vida uit Ibagué en COSAJUCA uit Cajamarca, Colombia, CEPA uit Oruro, Bolivia, en Acción Ecológica uit Ecuador – allen reisden af naar Peru om een hele week lang ervaringen uit te wisselen, elkaar te steunen, te helpen, om (voor velen voor het eerst) een grote openpitmijn te aanschouwen, om bij te leren van een regio waar de mijn helaas al veel te veel aanwezig is. Via een bottom-up-gestuurde methodiek, bepaalden we de thema's van de intercambio en deelden zo dagen in per thema. De laatste dag werkten we nog

strategieën uit voor de toekomst en werd er nog druk uitgewisseld tussen de partners.

In 2019 voegden we daad bij het woord, en vervingen we het geladen woord Zuidmedewerker, wat refereerde naar een lokale medewerker van CATAPA in Latijns-Amerika, eindelijk door een nieuw begrip: de Global Engagement Catapa Officer. Deze personen zullen voortaan als GECO door het leven gaan, met het bijbehorende logo. Voor het eerst had CATAPA ook 5 GECO's tegelijkertijd actief in Latijns-Amerika. Allen waren ze druk in de weer met projectopvolging, subsidie-aanvragen, rapportage, deelname aan lokale activiteiten, verzamelen van beeldmateriaal, internationaliseren van de campagnes, vrijwilligers in België aan te sturen... Onze GECO's betekenen een grote steun voor de lokale partnerorganisaties en zijn onmisbaar in een vlotte communicatie tussen België en het partnerland. We willen hier dus ook in 2020 verder op inzetten. CATAPA kijkt verder uit naar 2020 om de lopende projecten verder te zetten en ook nieuwe werklijnen te ontdekken, maar eerst een overzicht per land wat er reeds gebeurde:

Peru

2019 was, zoals eerlijk gezegd elk jaar, een bewogen jaar in Peru. Ex-president Alan García pleegde zelfmoord (hoewel velen nog altijd in twijfel trekken of hij wel degelijk gestorven is); Keiko Fujimori ging de gevangenis in, uit en dan begin 2020 toch weer in; het nationaal congres werd ontbonden en in januari 2020 werden nieuwe verkiezingen gehouden; Peru haalde het hoogst aantal feminicides (164) in een jaar van het laatste decennium; het conflict rond mijnbouwproject Tía María in het zuiden van het land laaide weer hoog op en zorgde voor een staking van onbepaalde duur; rapporten lieten zien hoe zwaar de Valle de Condebamba in Cajabamba, de tweede meest vruchtbare vallei van Peru, vervuild is, en daarmee alle groenten en fruit die uit de regio geëxporteerd worden; de vijftiende verjaardag van de verdediging van de berg Quilish werd 'gevierd' met een grote mars de berg op, met een uitkijkpunt over de verontreinigende mijn van Yanacocha: de ons welbekende Máxima Acuña en haar familie werden nog altijd getreiterd door datzelfde mijnbouwbedrijf; de rechtszaken tegen milieuactivisten bleven zich in het hele land opstapelen, en ga zo maar verder. Maar tegelijkertijd gaf 2019 ons ook een heleboel mooie herinneringen. En gaf het ons hoop. 2019 was het jaar waarin 'Un violador en tu camino' over heel Latijns-Amerika en later heel de wereld uitgevoerd werd. Zo ook in Peru. En zelfs in het Quechua. Feminicides werden meer en meer bespreekbaar. 2019 was het jaar waarin stierengevechten na jaren terugkwamen naar Cajamarca, maar geboycot werden en opnieuw verbannen werden uit de stad. 2019 was het jaar waarin klimaatverandering een

belangrijke rol innam in de hele wereld, zo ook in Cajamarca, waar organisaties van bewuste jongeren als paddenstoelen uit de grond schoten. Klimaatmarsen werden georganiseerd en eindeloze acties, workshops en ecologische markten werden uitgevoerd. 2019 was het jaar van kunst, van eindeloze muurschilderingen, liedjes, gedichten, bloementapijten, en noem maar op, als vreedzame vorm van protest. 2019 was het jaar waarin organisaties uit verschillende regio's in Cajamarca, die de strijd tegen de mijnbouw al jarenlang een beetje links hadden laten liggen, zich opnieuw verenigden in de strijd voor de verdediging van de Valle de Condebamba in Cajabamba. 2019 was het jaar waarin de ervaren milieuverdedig(st)ers uit de strijd tegen Conga naar andere regio's reisden om hun ervaringen en kennis te delen en een enorme motivatie vormden voor de 'nieuwe' luchadorxs in de strijd tegen de mijnbouw. 2019 was het jaar waarin iedereen zich verbaasde over de enorme opkomsten tijdens verschillende protestmarsen en -acties tegen mijnbouwbedrijven.

2019 was eveneens het jaar waarin de ex-directrice van GRUFIDES en advocate van Máxima Acuña, Mirtha Vásquez, zich kandidaat stelde voor het nieuwe congres, en in januari 2020 effectief een plaats kon bemachtigen en hoop gaf aan een heleboel Peruanen die de hoop verloren leken te hebben. 2019 was het jaar waarin met de hulp van CATAPA een documentaire uitkwam over de strijd tegen mijnbouwprojecten in alle regio's van Cajamarca, die in 2020 op internationale filmfestivals geprojecteerd zal worden om zo nog meer bekendheid te bezorgen aan de jarenlange strijd van Cajamarca tegen multinationals.

In Cajamarca, Peru, werkt CATAPA nauw samen met de ngo GRUFIDES en de organisatie PIC (Plataforma Institucional Celendina) in Celendín. GRUFIDES werkt rond thema's als mensenrechtenschendingen, milieu en mijnbouw. De organisatie voorziet ook begeleiding aan slachtoffers van mijnbouwgerelateerde incidenten. PIC is een grassrootsorganisatie die in de provincie Celendín lokale burgerinitiatieven en boerengemeenschappen samenbrengt in de strijd voor ecologische rechtvaardigheid.

PIC

Het PIC speelde gedurende het afgelopen jaar een belangrijke rol in de ontwikkeling van de documentaire 'Memorias de Lucha', waar de afgelopen twee jaar hard aan gewerkt werd. Verschillende leden van de PIC namen de documentairemakers mee naar de meest afgelegen regio's om alle aspecten van de jarenlange strijd tegen de mijnbouw in Cajamarca goed en waarheidsgetrouw in beeld te kunnen brengen. Met hulp van CATAPA, PIC en GRUFIDES werd die documentaire in november voor het eerst in Cajamarca getoond. Inmiddels reist de documentaire van gemeenschap naar gemeenschap om ook de gemeenschappen te leren over de (soms heel vergelijkbare) strijd tegen de mijnbouw in andere gemeenschappen en regio's. In 2020 wordt de film, met Engelse ondertiteling, ook in de rest van de wereld verspreid.

Ook had de PIC een belangrijke rol in de

verdediging van de Valle de Condebamba afgelopen jaar. Verschillende compañeros en compañeras uit Celendín trokken naar Cajabamba om hun ervaringen uit hun strijd te delen, opdat de 'nieuwe' strijd kan leren van de overwinning tegenover megamijnbouwproject Conga.

De PIC organiseert ook al jarenlang de Escuela Hugo Blanco, een school waarbinnen verschillende milieuverdedig(st)ers uit verschillende gemeenschappen samenkomen in Celendín. De school heeft een sleutelfunctie in de strijd tegen de mijnbouw in Celendín en Cajamarca. Even leek het er op dat de laatste school in juli had plaatsgevonden. Er waren geen sponsors, projecten of middelen meer om de school te financieren, en het leek erop dat de belangrijke school van Hugo Blanco tot een einde gekomen was. Door het harde werk van de PIC, waarbij eindeloos op deuren geklopt werd, is er in november toch nog een school georganiseerd. Waarbij dit keer ook gefocust werd op jongeren, de nieuwe generatie die de strijd tegen de mijnbouw zal moeten verderzetten. Een geslaagd

weekend, waar de kritieke situatie van de school werd aangekaart. Is het belangrijk dat de Escuela Hugo Blanco blijft bestaan? Volmondig ja. De school zal blijven voortbestaan. Al is het met nog minder middelen – er werd tot een akkoord gekomen om net als bij de allereerste Escuela zelf in te staan voor transport en allemaal iets te eten, drinken, etc. mee te nemen om zo collectief de school in leven te houden. In juni 2020 wordt dan ook de tiende (!) Escuela Hugo Blanco georganiseerd. Mooie vooruitzichten!

GRUFIDES

Ook partnerorganisatie GRUFIDES heeft het moeilijk gehad het afgelopen jaar. Tijdens het tweede semester van het jaar eindigden alle lopende projecten, waardoor de organisatie volledig zonder inkomsten viel. Maar GRUFIDES zou GRUFIDES niet zijn als ze niet alles uit de kast zou halen om de ngo er weer helemaal bovenop te helpen. Projectaanvraag na projectaanvraag werd ingediend, en 2020 kon gestart worden met alleen maar mooie vooruitzichten!

Gedurende 2019 werd in GRUFIDES verder gewerkt op het project van de Koning Boudewijnstichting (Fonds Elisabeth en Amélie) van 2017-2018 en werden de Comités de Vigilancia Ambiental nog meer versterkt. Bovendien werden alle resultaten van het watermetingsproject in het begin van 2019 vertaald naar eenvoudige kleurrijke posters en duidelijke rapporten. Voor tien verschillende gemeenschappen werd een poster ontworpen waarop hun rivier zichtbaar was, met de resultaten van de watermetingen in drie verschillende delen van de rivier, om de omwonenden een heel goed idee te geven van hoe het met hun water gesteld is. Daarnaast werden er duizend boekjes gedrukt waarin de complete rapporten van alle tien de onderzochte gemeenschappen terug te vinden zijn, eveneens in duidelijke taal en met voldoende grafieken, tabellen en infografieken.

De Comités de Vigilancia Ambiental vormen eveneens een belangrijke rol voor een nieuw educatief project dat GRUFIDES ontwikkelde met Appleton Foundation waarbij ze in drie verschillende districten in middelbare scholen de leerlingen opleiden over milieu. Die ruimtes worden – zoals de

Comités dat steeds doen – eveneens gebruikt om andere onderwerpen zoals bijvoorbeeld gendergelijkheid aan te kaarten. Ook 2020 belooft veel goeds voor de Comités de Vigilancia Ambiental. Met de hulp van een subsidie van

Stad Gent, Gentenaars Zonder Grenzen, zullen de Comités de waterkwaliteit van drie rivieren in zones waar nog geen mijnbouw is, van dichtbij opvolgen om vervuiling in de toekomst meteen te kunnen vaststellen. Daarnaast trekken ze dankzij dit project ook naar het Foro Social Panamazónico (FOSPA) in Colombia om hun kennis te delen en te verrijken.

En ook met de Defensoras de la Vida y la PachaMama gaat het goed. Dat project startte in 2017, en in 2019 werden catalogi van de producten die de defensoras uitbrengen als alternatief op mijnbouwactiviteiten gepubliceerd, kregen hun producten een hele nieuwe look met nieuwe professionele etiketten. Daarnaast speelden de defensoras zoals steeds een belangrijke rol in de strijd tegen mijnbouwprojecten en waren ze aanwezig in alle marsen en protestacties. Ze namen ook geregeld de touwtjes zelf in handen en organiseerden lokale acties in Cajamarca en omstreken, zowel tegen mijnbouw als rond klimaatverandering. Bovendien hebben ze twee keer per week, op donderdag en vrijdag, een radioprogramma van telkens een uur waarin ze diverse actuele thema's aankaarten. Dat radioprogramma heeft een enorm bereik. Bijna alle gemeenschappen in Cajamarca kunnen deze radiozender ontvangen, en bovendien is een radioprogramma de beste manier om ook bereik te hebben in gemeenschappen waar vele inwoners niet kunnen lezen of schrijven.

Maar dat is niet het enige wat dit jaar gebeurde op communicatief vlak. In 2019 werd ook een netwerk van communicatie opgericht in Cajamarca, waar de defensoras eveneens deel van uitmaken. Verschillende workshops leidden de deelnemers op om op betere manier te filmen of foto's te maken, of zelfs persberichten te schrijven. Zo organiseerde dat netwerk ook zelf een persconferentie om de situatie in Cajabamba met mijnbouwproject Shahuindo en informele projecten aan te kaarten, nadat een rapport van OEFA ons leerde dat bijvoorbeeld de avocado's uit de vallei 40 procent arsenicum bevatten. En daarnaast ontwikkelde GRUFIDES een applicatie, 'Alertas de la Comunidad', die gedownload kan worden in de Google Play Store. Die applicatie maakt het makkelijker voor mensen uit de gemeenschappen om snel hun conflicten te melden. Hun melding komt dan binnen bij GRUFIDES, wordt onderzocht, en vervolgens gedeeld met de wereld. Heb je de applicatie gedownload, dan krijg je onmiddellijk een melding op je telefoon. De meldingen worden eveneens op de website en sociale media van de organisatie gedeeld.

2019 was een bewogen jaar in Peru, maar eveneens een hoopvol jaar vol nieuwe projecten en mogelijkheden, die in 2020 uiteraard goed zullen worden voortgezet!

CHAIKUNI, IQUITOS

Op 30 januari vond er een open overleg plaats met de basisbewegingen van het Water BeschermingsComité. Voor het evenement waren drie sprekers uitgenodigd: twee professoren en een expert. Zij deelden hun visie op verschillende bedreigingen en uitdagingen voor het milieu, zoals de illegale mijnbouw in de rivier de Nanay bij Iquitos. Er waren deelnemers van alle leeftijden en sectoren en van de media. CATAPA zorgde voor ondersteuning bij de communicatie en promootte het evenement in socialemedianetwerken.

Chaikuni en CATAPA maakten in 2019 een documentaire, "Ser Indígena" genaamd. De productiekosten werden deels betaald door CATAPA (o. a. de reis naar de inheemse gemeenschap van Cushillococha, de thuisgemeenschap van een student, waar de filmmaakster een week lang heeft gefilmd). Het resultaat is een 55 minuten durende documentaire over interculturaliteit en de uitdagingen waar de inheemse studentenbeweging mee te maken heeft, evenals over de jongeren die hun gemeenschap verlaten om hun hogere studies in de stad te doen. Daarnaast werd als hoogtepunt van het project een maand lang een fototentoonstelling gehouden en een evenement voor de lancering van de film in de stad Iquitos met een groot publiek. Daarnaast ondersteunt CATAPA de vertaling van ondertitels en de verspreiding van de documentaire. Communicatiesteun werd gegeven aan de "Peoples Affected by Oil Activity" beweging tijdens een reis van een week naar Lima om een ontmoeting met de voorzitter van de ministerraad (Premier) te eisen.

Ook in 2018 steunde CATAPA de reis naar de inheemse gemeenschappen in het stroomgebied van de Marañón die getroffen waren door de olierampen in het kader van het programma voor mensenrechten en natuurrechten en om onze allianties met de inheemse vrouwenfederaties Huayna Kana en ORDEMIM te versterken. In twaalf gemeenschappen hielden we gemeenschapsbijeenkomsten waar we kwesties rond vrouwelijk leiderschap, productieve projecten en het recht op veilig en drinkbaar water aan de orde stelden.

Colombia

COMITÉ AMBIENTAL – Ibagué

2019 was een bewogen jaar voor het Comité Ambiental en Defensa de la Vida. Naast het organiseren van de jaarlijkse ‘Marcha Carnaval’ – een van de grootste culturele activiteiten georganiseerd voor het klimaat in Colombia – in Ibagué en andere steden, werd er tevens gewerkt aan een versterking van het netwerk van milieu-organisaties in Tolima. Dankzij de bijdrage van de Stad Brugge zal deze versterking in 2020 verdergezet worden en zal er eveneens een forum voor duurzame landbouw worden georganiseerd.

Dit netwerk strekt zich ook uit tot buiten Tolima. Maandelijks worden bijeenkomsten georganiseerd tussen milieubewegingen uit verschillende delen van Colombia en wordt de

organisatie uitgewerkt die nodig is om een blok te vormen tegen het extractivisme dat het land teistert. In november vond deze bijeenkomst plaats in Ibagué, waar leden van onze partner in Cajamarca, Cosajuca, ook deel aan namen.

Ook op politiek vlak heeft het comité grote vooruitgang geboekt. Jaime Tocora werd verkozen tot gemeenteraadslid en Renzo García tot vertegenwoordiger in het departementaal parlement. In verschillende bijeenkomsten van de organisatie kwam de noodzaak van politieke organisatie naar boven en het comité zet hier steeds meer op in. Alhoewel deze leden zich niet onder de vlag van het comité verkiesbaar stellen, groeit de politieke impact van de milieubeweging in Ibagué. Dit was

duidelijk te zien aan de participatie van het comité aan de organisatie van de nationale staking die begon op 21 november en tot op heden wordt doorgezet.

Tot slot werd een afdeling opgericht binnen de organisatie om seksisme te bestrijden, zowel in de organisatie als in de samenleving. Verschillende workshops en activiteiten werden georganiseerd en de principes van dit collectief werden doorgetrokken naar het comité in haar totaliteit. Het is een proces dat het voorbije jaar werd ingezet en is gegroeid naarmate tijd verstreken is.

COSAJUCA – Cajamarca

Cajamarca wordt in Colombia gezien als een voorbeeld van volksverzet tegen het extractivisme, na de volksraadpleging van 2016 die een halt zette op de ontwikkeling van het mijnbouwproject La Colosa. In de periode die volgde, werd er met de lokale partners overlegd wat de volgende stap zou kunnen zijn, en welke alternatieven er bestonden om aan duurzame economische ontwikkeling te werken. Dankzij de provincie West-Vlaanderen werd een project geïmplementeerd dat met tien families zal bouwen aan agro-ecologische landbouw in de regio. De implementatie van dit project werd uitgesteld tot na de verkiezingen, aangezien men een belangenconflict koste wat kost wilde vermijden. Eind 2019 werden de eerste modules uitgewerkt en er wordt verwacht dat dit project zich in 2020 volledig zal ontplooiën.

Ook COSAJUCA zette in op politieke vertegenwoordiging. Mede door de steun van deze jongerenbeweging werd een burgemeester verkozen die zich inzet tegen de mijnbouw en

dus kan zorgen voor een institutionalisering van het verzet in Cajamarca. Hiervoor werd samen met de middenveldorganisaties een bijeenkomst georganiseerd in Anaimé, waarbij de burgemeester een eerste hand reikte naar de sociale bewegingen die zich verzetten tegen mijnbouwprojecten in de regio. Participatie kwam van zowel buurtbewoners, ngo's en publieke organisaties, en er werd een document samengesteld dat moet zorgen voor een institutionalisering van het verzet tegen demijnbouw. Mede door de steun van provincie Oost-Vlaanderen en stad Gent aan de constructie van het collectieve zelfbeschikkingsrecht van burgers in Cajamarca, werd deze samenkomst in goede banen geleid.

Bolivia

De context waarin in Bolivia gewerkt wordt, is in wezen niet veel veranderd van de context van de voorgaande jaren. De milieuverontreiniging in de regio van Oruro, waar de GECO samenwerkt met de lokale partner CEPA, is nog steeds zeer sterk aanwezig. De mijnbouwoperaties, zoals de coöperatie San José, blijven nog steeds een zeer nefaste impact hebben op het milieu en met name op de waterkwaliteit in de regio. Zowel sociaal als cultureel heeft dit een grote impact op de bevolking, op de sterke aangroei van de steden, op de levenskwaliteit van de lokale bevolking

Zoals aangehaald in de context van het jaarverslag van 2018, heeft er in 2019 ook geen verandering plaatsgevonden op vlak van 'afvalverwerking' van de staatsmijn Huanuni. Nog steeds worden al

het water en afval gewoon in de rivier gedumpt, wat leidt tot zeer uitgebreide vervuiling stroomafwaarts in de gemeente Machacamarca. Deze regio doet dus praktisch gezien dienst als zogenaamde 'dique de colas' of 'opvangbekken', aangezien het opvangbekken in Huanuni nog steeds niet operationeel is.

2019 was het laatste jaar voor zowel het regenwateropvangproject van CATAPA als het complementaire project over de verbetering van en sensibilisering over de waterkwaliteit in de regio rond de meren Uru Uru en Poopó van Solidaridad Nación Uru. Gedurende december 2018, januari en februari was er geen GECO aanwezig in Oruro en werd de installatie van de tanks, die in 2018 geïnstalleerd werden, verder opgevolgd door de technicus van CEPA, Jhonny Terrazas.

Op aanraden van CEPA werd dit jaar de Uru-gemeenschap opgenomen binnen het regenwateropvangproject. Belangrijk hierbij is dat er analyses verricht worden om de waterkwaliteit te bepalen waartoe potentiële begunstigden toegang hebben. Hierdoor werden gedurende april en mei stalen genomen in de drie verschillende Uru-gemeenschappen: Puñaca Tinta María in de gemeente Poopó,

Villañeque en Llapallapani in de gemeente Challapata. Uit deze analyses bleek dat de gemeenschap Llapallapani over voldoende water van goede kwaliteit beschikt, in tegenstelling tot Puñaca Tinta María en Villañeque, waar het water van slechte kwaliteit is. In samenspraak met de lokale autoriteiten werd vervolgens beslist om vijf families in Puñaca Tinta María en zes families in Villañeque te voorzien van een watertank. Bijkomstig werden er nog twee personen begunstigd uit Puñaca en Yuracari, die gedurende 2018 geen muren hebben kunnen bouwen, alsook twee begunstigden uit Pazña en drie uit de gemeenschap Santo Tomás in El Choro. Zo werden er in het laatste werkingsjaar van het regenwateropvangproject achttien families begunstigd.

Het project van Solidaridad Nación Uru werd dit jaar eveneens afgerond. Eind maart werd door CEPA een Escuela de agua ('Waterschool') georganiseerd, in samenwerking met Centre for Affordable Water and Sanitation Technology (CAWST, Canada), waar deelnemers gedurende vier dagen ingeleid werden in thema's gerelateerd aan waterkwaliteit, water contaminatie, gezondheidsgevolgen, waterkwaliteit testen Jammer genoeg kon de optimalisatie van

de prefilters niet getest worden, daar er, toen er geen GECHO aanwezig was in CEPA, geen waterstalen genomen waren van de installaties met de verschillende prefiltermodellen. Het regenseizoen eindigt hier in maart, zodoende moest dit onderzoek verplaatst worden naar het begin van de volgende regenperiode in november 2019, maar door de sociale en politieke onrust die er op dat moment in het land heerste konden er geen stalen genomen worden. Verder vonden er gedurende het jaar heel wat wateranalyses plaats in Oruro en zelfs in Potosí. Op vlak van sensibilisatie werd er dit jaar een tweede reünie georganiseerd tussen de autoriteiten van territoria die aangetast zijn door de mijnbouw, waarbij er gefocust werd op debat rond watervoorziening en het effect van mijnbouw hierop. Ook werd er tweemaal een workshop georganiseerd over het vinden van water, het graven van putten en het maken van goedkope pvc-waterpompen. Daarbovenop werd er ook een boekje geschreven, "Agua segura para todos", dat uitgebreide informatie verschaft over drinkwater, waterkwaliteit, contaminatie, bronnen van contaminatie en gezondheidsgevolgen van contaminatie.

Nadat in 2018 de samenwerking tussen CATAPA en de Ecuadoraanse milieuorganisatie Acción Ecológica werd opgestart, zonden wij in april 2019 voor de eerste keer een GECO uit naar Ecuador. In datzelfde jaar gingen de eerste grote mijnbouwprojecten in het land van start.

Hoewel de olie-ontginning in Ecuador ondertussen een historisch gegeven is, is

mijnbouw een vrij nieuwe industrie, die zich pas de laatste decennia ontwikkelde. In de jaren 90 werden de eerste stappen ondernomen om het land open te stellen voor transnationale bedrijven, in lijn met het neoliberale beleid van de Ecuadoraanse overheid. In 2007, onder president Rafael Correa, schoot de industrie pas echt uit de startblokken, met de ontwikkeling van een nationale strategie en de verdeling van het Ecuadoraanse grondgebied in mijnbouwconcessies.

De samenwerking tussen CATAPA en Acción Ecológica ontstond om antwoord te bieden aan een groeiende tendens van mijnbouwprojecten in Ecuador. Acción Ecológica is een Ecuadoraanse ngo en opereert vanuit Quito als nationale organisatie ter bescherming van mensenrechten en milieu. Acción Ecológica ontwikkelde een nationale campagne om Ecuador vrij te maken van grootschalige metaalmijnbouw. Ze werken nauw

samen met verschillende gemeenschappen in diverse regio's van het land en ondersteunen het lokale verzet tegen mijnbouw. Acción Ecológica werkt rond verschillende thema's: het opzetten van nationale en internationale evenementen, sensibilisering over de impact van grootschalige mijnbouw, onderzoek naar de bedrijven die in Ecuador opereren en legale ondersteuning aan de lokale bevolking.

CATAPA ondersteunt ter plaatse de activiteiten en projecten die Acción Ecológica uitvoert. Om deze samenwerking de komende jaren te bestendigen, ontwikkelden we mogelijke toekomstperspectieven. Hierbij ligt de focus voornamelijk op de ondersteuning van de lokale bevolking in verschillende provincies in Ecuador, in hun zoektocht naar alternatieven, op vlak van duurzaam waterbeheer, maar ook ter ondersteuning van de lokale economie. De getroffen gemeenschappen zijn voornamelijk afhankelijk van landbouw en de verkoop van

lokale en artisanale producten. Op die manier bouwen Acción Ecológica en CATAPA aan een gemeenschappelijk aanpak om gemeenschappen bij te staan in hun strijd tegen mijnbouwprojecten in hun territorium.

CATAPA in de (digitale) media

Het belang van digitale en sociale media, voor de informatievoorziening en het creëren van een maatschappelijk middenveld kan vandaag de dag niet meer over het hoofd worden gezien. In dit hoofdstuk worden enkele digitale media die CATAPA gebruikt, kort toegelicht.

Online communicatie

Facebook

Eind 2019 had de Facebook-pagina van CATAPA 4129 likes en 4198 volgers. Dit is een stijging van 563 likes ten opzichte van eind 2018. Eind 2019 had de Facebook-pagina van Fair ICT Flanders, opgericht in september, 202 likes en 205 volgers.

LinkedIn

Via LinkedIn bereiken we voornamelijk de publieke en private aankopers van ICT-hardware. Het merendeel hiervan zijn de deelnemers en geïnteresseerden in het project Fair ICT Flanders. Via het LinkedIn-profiel van projectcoördinator van Fair ICT Flanders, Kim Claes, bekeken in 2019 in totaal 5020 personen de bijdragen gerelateerd aan Fair ICT Flanders en andere CATAPA-activiteiten. Enkel de bijdragen gerelateerd aan de 'Conference on Fair & Circular ICT' werden al 4.533 maal bekeken! Daarnaast werd de conferentie tweemaal aangekondigd in de groep 'Green Deal Circulair aankopen', opgericht door Vlaanderen Circulair, met 445 groepsleden. Door het delen van deze berichten (via Electronics Watch) in LinkedIn Groepen bereikten we nog een veel groter publiek. De communicatie over de activiteiten gelinkt aan publieke aankoop van ICT en de conferentie van Fair ICT Flanders werden gedeeld in oa. volgende groepen: "European Public Procurement Network", "Public Procurement Professionals", "Procurement in Government and Public Sector", "Sustainable Procurement & Supply Chain", "Sustainable Procurement", "Public Procurement Best Practices"... Op die manier bereikten we nog 31.919 extra mensen.

Twitter

@CATAPA_Belgica, het Twitter-account van CATAPA, wordt niet zo veelvuldig gebruikt. Desondanks steeg het aantal volgers in 2019 met een honderdtal, resulterend in een aantal van 918 eind 2019.

Instagram

Sinds 2018 is CATAPA ook actief op Instagram: @catapa_vzw. Eind 2019 had het Instagram-account van CATAPA 367 volgers, 190 meer dan 2018. Onze berichten kregen in 2019 een totaal van 1.472 likes.

Website

Onze website, www.catapa.be, is een goed ontwikkelde bron van informatie. U vindt er een breed scala aan informatie: over ons, over de mijnbouw, over onze verschillende cases, over onze vrijwilligers, over onze partners, enz. In 2019 had onze website 25.944 bezoekers. Er was een aanzienlijke daling ten opzichte van het voorgaande jaar, vooral in de laatste maanden van het jaar. We hebben ons meer gericht op onze sociale media, maar we werken aan het verbeteren van het bereik van onze website. Daarnaast heeft ons project Fair ICT Vlaanderen een eigen website, www.fairictflanders.be, die vanaf de lancering in september 2019 tot het einde van het jaar 874 bezoekers telde.

Nieuwsbrief

CATAPA verstuurt een nieuwsbrief naar een brede groep ontvangers. In 2019 werden in totaal achtnieuwsbrieven verstuurd. In de loop van het jaar hebben meer dan 2.000

sympathisanten de nieuwsbrief in hun mailbox ontvangen, wat een algemene stijging laat zien ten opzichte van de ongeveer 1.900 ontvangers van het voorgaande jaar. Met een gemiddeld open percentage van 22,3% staat de CATAPA-nieuwsbrief op hetzelfde niveau als vergelijkbare organisaties.

Pers

In 2019 verscheen CATAPA meerdere malen in de (online)pers. Eerst werd in Netwerk Bewust Verbruiken Catapa genoemd in een artikel over de actie op Zwarte Vrijdag 2018, dat in januari 2019 werd gepubliceerd. Over de Zwarte Vrijdag-actie van 2019 werd CATAPA gehost door de radio om over de actie te praten.

Naast de actie lanceren we ook een online campagne om mensen bewust te maken van de negatieve impact van commerciële dagen als Zwarte Vrijdag, genaamd #BuyNothingDay.

Bovendien verschenen er zes artikels op de website van MO*, geschreven door Aäron De Fruyt, Alberto Vázquez Ruiz, Jonathan Janssens, Maxime Degroote, Lisa Coudere en Elien Spillebeen. De artikelen gingen over verschillende onderwerpen en gebeurtenissen, zoals de Klimaatmars, over de donkere kant van de groene-energierevolutie, over de nationale demonstraties en de Dag van de Vrouwenrechten in Peru, over de relatie tussen de ongelijkheid van vrouwen en de winning van metalen en over de impact op de goudwinning.

Daarnaast was onze Catapista Laura in maart 2019 in het VRT NWS in een interview over vrijwilligerswerk in Europa, waarin ze vertelde over haar ervaring met de Europese Vrijwilligersdienst in CATAPA.

Tot slot ondersteunde CATAPA een onderzoek van Danwatch naar de exploitatie van lithium in de Atacama-woestijn in Chili, dat in december 2019 door DanWatch is gepubliceerd. Het onderzoek is ook gepubliceerd in andere persmedia, waaronder SETEM en Deutsche Welle.

Financieel

CATAPA boekte een omzet in 2019 van € 339.000, met een positief resultaat van € 6.294.

Het eigen vermogen steeg van € 48.088 naar € 54.383. Einde 2019 bedroeg het totaal aan nog te ontvangen subsidies € 500.812, tegenover een totaal voor nog te verantwoorden kosten voor die subsidies t.b.v. € 582.023.

Omdat er drie grotere meerjarenprojecten werden uitgevoerd (tegenover voor 2018 een in het hele jaar en een tweede gestart in mei), zijn de kosten voor personeel gestegen met 63 % en de kosten voor activiteiten haast verdrievoudigd.

Kosten:

Het aantal werknemers bedroeg gemiddeld 3,04 VTE (totale kost: € 155.942) en bestond uit:

- 1 strategisch en partnercoördinator voor 0,4 VTE, die ook wp3 binnen het Make ICT Fair Project coördineert
- 1 projectcoördinator voor het Make ICT Fair (EC) project voor 0,9 VTE
- 1 projectcoördinator voor het NEMO (EC) project voor gemiddeld 0,825 VTE
- 1 projectcoördinator voor het Fair International Flanders project (Internationaal Vlaanderen) voor 0,9 VTE vanaf 1/3/2019
- 1 medewerker om de aanvraag voor erkenning als socio-culturele organisatie voor te bereiden voor 0,4 VTE gedurende 4 maanden

CATAPA kan steeds beroep doen op vrijwilligers, zowel Vlaamse als buitenlandse (via het Erasmus+ programma) en biedt studenten ook stages aan. De totale kost voor vrijwilligersvergoedingen bedroeg € 21.620 (voornamelijk voor de ESC-vrijwilligers).

CATAPA slaagt erin om de vaste werkingskosten beperkt te houden (totale kost: € 8.950): tot einde 2019 werd het kantoor gedeeld met de vzw Climaxi, computerhardware wordt tweedehands

gekocht en gaat langer mee dan gebruikelijk.

CATAPA steunde partnerorganisaties in de Andeslanden met € 40.970. Bovendien zijn er vijf Global Engagement CATAPA Officers actief in Colombia, Ecuador, Peru (2) en Bolivia (totale kost: € 21.300)

Aan andere werkingskosten en activiteiten heeft CATAPA € 83.726 besteed, voornamelijk voor de uitvoering van de drie grotere projecten

Opbrengsten:

De vzw CATAPA ontving subsidies voor een totaalbedrag van € 299.697, waarvan € 11.342 voor 2020.

CATAPA's donors zijn:

- Europese Commissie : € 178.605: pro rata voor de EC-projecten Make ICT Fair (DEAR) en NEMO (Horizon 2020)
- Jeugd voor Europa (ESC): pro rata € 21.727 voor gemiddeld twee vrijwilligers
- Internationaal Vlaanderen: pro rata € 42.504 voor het Fair ICT Flanders-project
- Stad Gent: € 13.543: drie subsidies voor lokale werking
- Vlaamse SocialProfit Fondsen: € 530 voor personeelssubsidies
- Provincie Oost-Vlaanderen: € 7.666 voor partnerfinanciering in Colombia
- Provincie West-Vlaanderen: prorata € 5.152 voor partnerfinanciering in Colombia
- Steden en Gemeenten:
 - € 4.000 van Stad Gent voor partnerfinanciering in Peru
 - € 500 van Stad Diksmuide voor een partnerorganisatie in Colombia

- € 2.750 van Stad Brugge voor een partnerorganisatie in Colombia
- 11.11.11: € 10.000 voor partnerfinanciering in het Zuiden
- Koning Boudewijnstichting: € 825 in het kader van de Warmste Week
- Vlaams Platform Water voor Ontwikkeling: € 11.895 pro rata voor het project Cosecha de Agua in
- Oruro, Bolivia
- Andere inkomsten zijn:
 - -giften en lidgelden: € 31.886
 - -inkomsten uit activiteiten en workshops: € 14.012
 - -diverse (voornamelijk doorrekening van kosten): € 4.549

Netwerk

CATAPA gaat samenwerkingen aan met organisaties en instanties binnen de milieubeweging en de noord-zuidsector, maar ook met overheden, de academische wereld en bedrijven. Via dit netwerk wil CATAPA de algemene problematiek van extractieve industrieën aanklagen en alternatieven ontwikkelen.

CATAPA is lid van 11.11.11., Ngo-federatie, STANZ (Stedelijke Adviesraad voor Noord-Zuid van stad Gent), Yes to Life, No to Mining, Platform Europa Peru, ENCUESTRO, ODHACO, de Europese

Right2Repair-campagne, CBC, Red EU-LAT en London Mining Network en werkt actief samen met universiteiten en hogescholen voor onderzoek, stages en sensibiliserende activiteiten. Met name met de hogeronderwijsinstellingen in Gent, Leuven, Antwerpen en Brussel zijn er nauwe relaties opgebouwd. Via de verscheidene netwerken en koepelverenigingen waar CATAPA onderdeel van is, blijven we aandacht hebben voor potentiële synergieën en partnerschappen.

Subsidies

Partners in België

THOMAS
MORE

Internationale Partners

Colombia

Peru

Bolivia

Ecuador

